

به نام خدا

گزارش کارشناسی درباره:
«لایحه موافقتنامه تجارت ترجیحی بین دولت جمهوری اسلامی ایران
و دولت جمهوری اندونزی»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

محمد آدمی

مشخصات لایحه

دوره یازدهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۹۴۸

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

—

مشخصات گزارش

نوع گزارش:

طرح/لایحه

راهبردی

نظارتی

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۹۷۸۵-۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۵/۱۰

چکیده

شورای محترم نگهبان در نظر خود نسبت به مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص «موافقتنامه تجارت ترجیحی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی» سه مورد مغایرت (ایراد) و یک تذکر بیان داشته است. در راستای تامین نظر شورای محترم نگهبان پیشنهاد می شود تبصره ای جهت ذکر شرط وثاقت در خصوص نمایندگان جمهوری اسلامی ایران، ذیل ماده واحده اضافه شود و به نظر می رسد تبصره کنونی ذیل ماده واحده مبنی بر رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی تامین کننده نظر شورای نگهبان در خصوص ایراد دوم باشد. همچنین لازم است مطابق با اصل ۱۵ قانون اساسی، واژه های مورد اشاره شورای نگهبان به فارسی بیان شوند.

مقدمه

لایحه موافقتنامه تجارت ترجیحی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی که در تاریخ ۱۴۰۲/۸/۱۰ به تصویب هیأت وزیران رسیده بود و در تاریخ ۱۴۰۲/۹/۲۸ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شده بود^۱ بعد از تصویب در مجلس در تاریخ ۱۴۰۳/۳/۱ جهت اعلام نظر به شورای محترم نگهبان تقدیم گردید. شورای محترم نگهبان نیز مصوبه مذکور را در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۳/۲۳ مورد بررسی قرار داد و در نهایت با اعلام سه مورد مغایرت (ایراد) و یک تذکر، نسبت به آن اعلام نظر نمود. در ادامه به بررسی نظرات شورای محترم نگهبان خواهیم پرداخت.

خلاصه مدیریتی

مسئله اصلی

شورای محترم نگهبان در خصوص مصوبه مجلس در ارتباط با «لایحه موافقتنامه تجارت ترجیحی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی» سه ایراد و یک تذکر بیان نموده است. در گزارش حاضر سعی شده است تا نظر شورای محترم نگهبان در این خصوص تامین گردد.

احمد حکیم جواد (ناظر علمی)

1. https://rc.majlis.ir/fa/legal_draft/show/1791586

پیشنهاد مرکز

در خصوص ایراد اول شورای محترم نگهبان پیشنهاد می شود تبصره ای جهت بیان این نکته که نمایندگانی که از سوی جمهوری اسلامی ایران معرفی می شوند باید دارای وثاقت باشند ذیل ماده واحده اضافه شود.

در خصوص ایراد دوم شورای محترم نگهبان به نظر می رسد با وجود تبصره کنونی ذیل ماده واحده، مبنی بر رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای این موافقت نامه، نظر شورای محترم نگهبان در این خصوص تأمین می شود. در خصوص ایراد سوم شورای محترم نگهبان نیز با عنایت به اینکه مطابق با اصل ۱۵ قانون اساسی، اسناد و مکاتبات و متون رسمی باید به زبان فارسی باشند بنابراین لازم است کلمات مورد اشاره شورای محترم نگهبان در صورت داشتن معادل فارسی، به فارسی بیان شوند.

بررسی نظرات شورای محترم نگهبان

شورای محترم نگهبان نسبت به «مصوبه موافقتنامه تجارت ترجیحی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی» سه مورد مغایرت (ایراد) و یک تذکر را بیان داشته است که در ادامه، در ابتدا ایرادات و سپس تذکر بیان شده، مورد اشاره قرار می گیرد. شورای محترم نگهبان در اولین بند از نظرات خود نسبت به مصوبه فوق ابراز داشته است که:

«ماده (۱۹) با توجه به عدم ذکر شرط وثاقت در مورد نمایندگان جمهوری اسلامی ایران در کارگروه مشترک، خلاف موازین شرع شناخته شد.»

در جهت رفع این ایراد پیشنهاد می شود تبصره ای ذیل ماده واحده جهت بیان این نکته که نمایندگانی که از سوی جمهوری اسلامی ایران معرفی می شوند باید دارای وثاقت باشند افزوده شود.

شورای محترم نگهبان در بند دوم از نظرات خود ابراز داشته است که:

«اتفاق ذیل بند «۳» ماده (۲۳)، خلاف موازین شرع شناخته شد.»

به نظر می رسد قسمتی از بند «۳» ماده (۲۳) که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته است آن بخشی می باشد که مقرر می دارد: «اصلاحات مزبور ... یا به نحو دیگری که طرفها توافق کنند، لازم الاجرا خواهد شد.» در این خصوص باید گفت براساس اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، لازم الاجرا شدن اصلاحات معاهدات یا موافقتنامه های بین المللی، منوط به طی فرآیند داخلی از جمله تصویب در مجلس شورای اسلامی می باشد و از این رو، قسمت مذکور بدون در نظر گرفتن این دو اصل از قانون اساسی، مغایر با قانون اساسی می باشد. لکن با توجه به تبصره ذیل ماده واحده که رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی را در اجرای این موافقت نامه الزامی دانسته است؛ به نظر می رسد نمایندگانی که از طرف جمهوری اسلامی ایران در این موافقت نامه جهت توافق در این خصوص صلاحیت دارند باید لازم الاجرا شدن اصلاحات برای جمهوری اسلامی ایران را منوط به رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی بنمایند. از این رو به نظر می رسد با وجود تبصره ذیل ماده واحده، نظر شورای محترم نگهبان در این خصوص تأمین می شود.

شورای محترم نگهبان در بند سوم از نظرات خود چنین بیان داشته است که:

«در پیوست شماره ۱، در جدول امتیازات تعرفه‌ای جمهوری اسلامی ایران استفاده از واژه‌های غیرفارسی «سولفور»، «ملاس»، «رول» و «کریستال» و در جدول امتیازات تعرفه‌ای جمهوری اندونزی، استفاده از واژه‌های غیرفارسی «هیدرولیک» و «تلسکوپ»، مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی شناخته شد.»

با عنایت به اینکه مطابق با اصل ۱۵ قانون اساسی، اسناد و مکاتبات و متون رسمی باید به زبان فارسی باشند بنابراین لازم است کلمات مورد اشاره شورای محترم نگهبان نیز در صورت داشتن معادل فارسی، به فارسی بیان شوند.

شورای محترم نگهبان علاوه بر موارد بالا، یک تذکر به شرح زیر نیز بیان داشته است:

«تذکر: در بند ۱ ماده ۱۳ و بند ۱ ماده ۱۴، عبارت با توجه به متن انگلیسی بازنویسی شود.»

آنچه در ترجمه فارسی دو بند فوق در متن فارسی مصوب مجلس شورای اسلامی بیان شده است به شرح زیر است:

بند ۱ ماده ۱۳: «طرفها اطمینان حاصل خواهند کرد که استانداردها، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق به گونه‌ای تهیه، اتخاذ یا اعمال نخواهد شد که مانعی غیرضروری فراراه تجارت متقابل ایجاد یا از صنعت داخلی حمایت کند.»

بند ۱ ماده ۱۴: «طرفها اطمینان حاصل خواهند کرد که اقدامات بهداشتی یا بهداشت نباتی به گونه‌ای تهیه، اتخاذ یا اعمال نخواهد شد که مانعی فراراه تجارت متقابل ایجاد یا از صنعت داخلی حمایت کند.»

پیشنهاد می‌شود براساس متن انگلیسی موافقتنامه، جهت ترجمه روان تر، متن این دو بند اصلاح شوند.

نتیجه‌گیری

شورای محترم نگهبان در نظر خود نسبت به مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص «موافقتنامه تجارت ترجیحی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی» سه مورد مغایرت (ایراد) و یک تذکر بیان داشته است.

در خصوص ایراد اول پیشنهاد می‌شود تبصره ای جهت بیان این نکته که نمایندگان که از سوی جمهوری اسلامی ایران معرفی می‌شوند باید دارای وثاقت باشند ذیل ماده واحده اضافه شود.

در خصوص ایراد دوم به نظر می‌رسد با وجود تبصره کنونی ذیل ماده واحده، مبنی بر رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای این موافقت نامه، نظر شورای محترم نگهبان در این خصوص تأمین می‌شود.

در خصوص ایراد سوم نیز با عنایت به اینکه مطابق با اصل ۱۵ قانون اساسی، اسناد و مکاتبات و متون رسمی باید به زبان فارسی باشند بنابراین لازم است کلمات مورد اشاره شورای محترم نگهبان در صورت داشتن معادل فارسی، به فارسی بیان شوند.

پیشنهاد می‌شود نسبت به تذکر بیان شده در خصوص بازنویسی متن فارسی با توجه به متن انگلیسی، متن مورد اشاره شورای محترم نگهبان در جهت ترجمه روان تر مورد بازنویسی قرار گیرد.

گزیده سیاسی / مدیریتی (پیامک منتخب)

شورای نگهبان در خصوص مصوبه مجلس در ارتباط با «موافقتنامه تجارت ترجیحی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی» سه ایراد و یک تذکر بیان نموده است. در خصوص ایراد اول، پیشنهاد می‌شود تبصره ای جهت بیان لزوم وثاقت نمایندگان جمهوری اسلامی ایران اضافه شود و در خصوص ایراد دوم به نظر می‌رسد تبصره مصوب مجلس، مبنی بر رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی، تأمین کننده نظر شورای نگهبان می‌باشد و در خصوص ایراد سوم نیز جایگزینی کلمات با واژه های فارسی لازم می‌باشد.